

Српско археолошко друштво

Народни музеј Панчево

НАРОДНИ МУЗЕЈ
ПАНЧЕВО

СРПСКО АРХЕОЛОШКО ДРУШТВО

ХЛI СКУПШТИНА И ГОДИШЊИ СКУП

Панчево, 31. мај - 2. јун 2018. године

Програм, извештаји и апстракти

135 ГОДИНА СРПСКОГ АРХЕОЛОШКОГ ДРУШТВА

Панчево 2018

Организациони одбор скупа

Саша Павлов, градоначелник Града Панчева

Немања Ротар, члан Градског већа Града Панчева задужен за културу и омладину

Мирослав Бирцлин, директор, Народни музеј Панчево

Јелена Ђорђевић, Народни музеј Панчево

мр Војислав Ђорђевић, Народни музеј Панчево, секретар Српског археолошког друштва

Богдана Опачић, Завод за проучавање културног развитка, председик УО Народног музеја Панчево

др Адам Н. Црнобрња, председник Српског археолошког друштва

др Војислав Филиповић, потпредседник Српског археолошког друштва

Научни одбор скупа

проф. др Душан Михаиловић, Филозофски факултет, Универзитет у Београду

проф. др Ненад Н. Тасић, Филозофски факултет, Универзитет у Београду

др Наташа Миладиновић-Радмиловић, Археолошки институт, Београд

dr Mario Novak, Institut za antropologiju, Zagreb, Hrvatska

др Кристина Шарих, Рударско-геолошки факултет, Универзитет у Београду

доц. др Дејан Радичевић, Филозофски факултет, Универзитет у Београду

др Адам Н. Црнобрња, Народни музеј у Београду

др Војислав Филиповић, Археолошки институт, Београд

др Драган Милановић, Археолошки институт, Београд

др Надежда Гавриловић Витас, Археолошки институт, Београд

Приредили: Адам Црнобрња и Војислав Филиповић

Издавач: Српско археолошко друштво, Београд и Народни музеј Панчево

За издавача: Адам Црнобрња и Мирослав Бирцлин

Штампа: Studio M, Beograd

Тираж: 200

Бесплатан примерак

ISBN 978-86-80094-07-6

XLI скупштина и годишњи скуп Српског археолошког друштва финансиран је средствима Министарства културе и информисања и Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

САДРЖАЈ

Поздравна реч.....	5
Програм LXI годишњег скупа.....	6
Извештај о раду УО САД.....	17
Извештај о финансијском пословању САД.....	22
Предлог финансијског плана рада САД за следећи период.....	24
Извештаји о раду секција САД.....	25
Одбрањени радови на катедри за археологију.....	31
Записник са XL скупштине САД.....	33
Самостални стручњаци у култури (обавештење).....	40
Трибина: могућност проширења листе категорисаних археолошких налазишта.....	45
Резимеи.....	46
План Панчева са убележеним местима.....	118

нисане су на основу неколико параметара: а) морфологија природног прелома варира од грубих површина код керамике печене на 600-700°C, до равних, аморфних површина са порама што указује на температуре од око 900 (950)°C; б) степен кристалинитета матрикса, од кристаластог преко семикристаластог, семиаморфног до аморфног указује на температуре од 600°C до 900°C; в) у појединим узорцима уочава се реакција минерала (кварца) са матриксом која је типична за температуре од око 850 (900°C); г) стабилност појединих фаза, као што је калцит указује да температуре печења нису биле преко 600-700°C. За испитивану колекцију узорака може се закључити да су на најнижим температурама печени вршници и црепуље, док су све глеђосане посуде приведене на температури од око 900°C.

Драгана Антоновић, Археолошки институт, Београд
Момир Вукадиновић, Примењена геофизика, Београд

ГЕОФИЗИЧКА ИСТРАЖИВАЊА ДОЊЕГ ДЕЛА ПРАИСТОРИЈСКОГ РУДНИКА ПРЉУША – МАЛИ ШТУРАЦ

Геофизичко испитивање доњег дела локалитета Прљуша, који је прекривен дебелом наслагом сипара доспелог из горњих делова налазишта, изведено је 2012. и 2016. године. На основу истраживања методом сопственог потенцијала 2012. године добијене су изражене аномалијске зоне које указују на присуство рудоносних минерализација испод површине терена. Те индикације, поред осталих геолошких тумачења, највероватније указују и на присуство остатака праисторијских рударских радова. Добијене геофизичке аномалије сопственог потенцијала су просторно заокружене, анализирани и тамо где је њихов интензитет био најизраженији формиране су локације за наредно истраживање. На местима већих аномалијских зона су 2016. године изведена истраживања методама рефракционе сеизмике на 15 профила и вертикалног електричног сондирања на 31 тачки. Овакав методолошки приступ је изабран јер метода сопственог потенцијала не даје дубину до узрочника аномалија него само његову пројекцију на површину терена. Методом рефракционе сеизмике могуће је дефинисати геолошку грађу испод површине терена, тј. одвајање сипарског наноса од чвршће подлоге и дубине до чврсте стене, као и детектовање могућег присуства више различитих слојева сипарског материјала. Методом вертикалног електричног сондирања дефинисана је дебљина наноса и одређена дубина до чврсте подлоге.

Након обраде резултата добијених истраживањем закључено је да је геолошка грађа истраживаног терена врло хетерогена. На површини терена се налази сипарски материјал који има неједнаку дебљину. На појединим местима она је мала, а на другим местима достиже више метара. Установљено је да се сипарски материјал углавном наслања на ситније и крупније комаде распаднутих стена. Такође је закључено да је стенска дробина састављена од ситнијих и врло крупних комада стена које су гравитационо дошле са виших делова терена. Поменута дробина се меша са основном стеном која при својим горњим деловима има распаднуте и испуцале зоне. Основна стена је по свему судећи изузетно робуствна и нема континуалан пад сличан паду површине терена. Такође је констатовано да су присутна и већа удубљења испуњена сипарским материјалима, заглињеном ситнијом дробином и крупним комадима стена.

Michael Casimir Mlyniec, University of Sheffield

RECONSTRUCTING THE EARLIEST EVIDENCE FOR COPPER SMELTING? EVIDENCE FROM THE MORAVA VALLEY, SERBIA

Recent dating projects have determined the oldest known date for copper smelting to around, 5000 BCE, and associated with Vinča (Gradac phase) sites in the Morava Valley, Serbia. Recent Studies of Vinča metallurgy (Radivojevic 2010) were directed towards the characterisation of slags and associated minerals, and their provenance. This body of work has had important implications for theories relating to the beginnings of metal-using communities.

Despite this important research, few studies have focussed on the actual techniques and apparatus associated with copper production. This problem resulting from a perceived sense of a lack archaeological finds associated with metallurgy has led at a great deal of debate on the metallurgical technologies employed by the Vinča peoples.

Some scholars (Sljivar 2006) have proposed the use of perforated and solid truncated conical vessels as primary smelting apparatus. On this basis that a series of experimental smelts coupled with a program of soil and material analysis were initiated to explore the potential for such vessels to be associated with copper smelting. This paper reports a number of experimental smelting campaigns and evaluates the potential for these early ceramic forms to be associated with the world's earliest pyrometallurgical tradition.

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд

902/904(497.11)(048)

902/904:005.745(497.11)“2018”(083.97)

902/904:061.2(497.11)“2018”

СРПСКО археолошко друштво (Београд). Скупштина (41 ; 2018 ; Панчево)

Програм, извештаји и апстракти : 135 година Српског археолошког друштва / Српско археолошко друштво, ХЛI Скупштина и годишњи скуп, Панчево, 31. мај - 2. јун 2018. године ; [приредили Адам Црнобрња и Војислав Филиповић]. - Београд : Српско археолошко друштво ; Панчево : Народни музеј Панчево, 2018 (Београд : Studio M). - 119 стр. ; 21 cm

Текстови на срп. (ћир. и лат.) и енгл. језику. - Тираж 200.

ISBN 978-86-80094-07-6 (САД)

1. Српско археолошко друштво (Београд). Годишњи скуп (41 ; 2018 ; Панчево)

а) Српско археолошко друштво (Београд). Годишњи скуп (41 ; 2018 ; Панчево) - Програми б) Археолошка истраживања - Србија - Апстракти
COBISS.SR-ID 263935756